

Хмельницький національний університет
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Гавеля Костянтина Олеговича
Прізвище, ім'я, по батькові студента

на здобуття ступеня вищої освіти бакалавра

Фінансові ресурси банку: суть, склад, особливості формування за матеріалами
АТ «Перший Український Міжнародний Банк»
назва теми

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Шифр і назва галузі знань

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Шифр і назва спеціальності

Освітня програма Фінанси, банківська справа та страхування

Назва

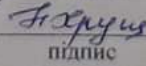
КРФБС 020046.01.07.00

Виконав: студент IV курсу, групи ФБС-20-1

підпис

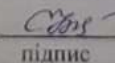
Костянтин ГАВЕЛЬ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник: д-р. екон. наук., професор

підпис

Ніла ХРУЦ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Нормоконтролер: к.е.н., ст. викладач
посада

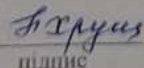

підпис

Наталія СЛЕПЧУК
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

До захисту допускаю:

Зав. кафедри ФБСС

д-р. екон. наук., професор

підпис

Ніла ХРУЦ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

14 06 2024 р.

Хмельницький 2024

Зміст

	С.
Вступ	5
1 Теоретичні аспекти формування фінансових ресурсів банку	8
1.1 Сутність фінансових ресурсів банку	8
1.2 Класифікація фінансових ресурсів банківської установи	14
2 Аналітико-практичні аспекти формування фінансових ресурсів банківської системи України	20
2.1 Аналіз фінансових ресурсів банків України та оцінка фінансово-господарської діяльності АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки	20
2.2 Аналіз фінансових ресурсів АТ «Перший Український Міжнародний Банк» та напрями удосконалення процесу їх формування	34
Висновки	46
Список використаних джерел	51
Додатки	57

Вступ

В сучасних умовах функціонування фінансового ринку України є дуже важливим, щоб банківська система країни продовжувала ефективно функціонувати, адже проблеми в роботі банків можуть завдати серйозної шкоди економіці, яку вони обслуговують. Саме тому банківським установам надзвичайно важливо здійснювати ефективне формування та використання фінансовими ресурсами, оскільки вони напряду впливають на ефективність її діяльності, прибутковість, ліквідність, рейтинг серед інших банківських установ та довіру клієнтів. Здатність банку залучати фінансові ресурси є невід'ємною складовою його конкурентоспроможності, а в умовах періодичних потрясінь фінансового ринку може вважатися вирішальним чинником фінансової стійкості банківської установи.

Теоретичні та практичні аспекти формування та використанню фінансових ресурсів банківської установи досліджувались у наукових працях, як вітчизняних, так і закордонних науковців та практиків, а саме: В. Алексійчука, М. Алексеєнко, С. Барановського, О. Васюренко, А. Вожжової, Е. Гілла, О. Дзюблюка, С. Єгоричевої, О. Заруби, О. Кириченко, Р. Коттера, Л. Кузнецової, В. Міщенко, А. Мороза, М. Савлука, Г. С. Панова, К. Раєвського, П. Роуза, Ф. Форда, В. Федосова та інших.

Однак не всі аспекти формування та використання фінансових ресурсів банківської установи в повній мірі розкриті та обґрунтовані в наукових роботах даних авторів. Унаслідок фінансової нестабільності у вітчизняній банківській системі у період воєнного стану, проблеми формуванням та використанням фінансових ресурсів банків потребують подальшого дослідження, а також критичного перегляду деяких традиційних підходів щодо систематизації фінансових ресурсів.

Необхідність та значимість вирішення проблем, пов'язаних з формуванням фінансових ресурсів банківської установи, обумовили вибір теми

кваліфікаційної роботи, визначили мету та основні завдання дослідження.

Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування та удосконалення теоретико-методичних основ та практичних рекомендацій щодо формування фінансових ресурсів банку в умовах нестабільності фінансового ринку.

Комплексний підхід до реалізації зазначеної мети кваліфікаційної роботи обумовлює необхідність вирішення таких завдань:

- дослідити різноманітні підходи до трактування дефініції «фінансові ресурси банку»;
- дослідити сучасну класифікацію фінансових ресурсів банку за різними ознаками;
- проаналізувати стан прибутковості банків України протягом 2021-2023 років;
- проаналізувати динаміку змін фінансових ресурсів банківської системи України під впливом негативних наслідків воєнного стану в країні;
- дослідити особливості формування фінансових ресурсів в АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки;
- розробити напрями удосконалення формування фінансових ресурсів АТ «Перший Український Міжнародний Банк».

Об'єктом дослідження є процес формування фінансових ресурсів банківської установи.

Предметом дослідження є теоретико-методичні основи та науково-практичні рекомендації щодо формування фінансових ресурсів банку, в кризових умовах функціонування фінансового ринку України.

У процесі дослідження використовувалися такі з методи дослідження, як: теоретичне узагальнення та порівняння (при дослідженні економічного поняття «фінансових ресурсів банку», систематизації видів фінансових ресурсів банку), аналіз та синтез (для аналізу показників фінансово-господарської діяльності АТ «Перший Український Міжнародний Банк», при аналізі фінансових результатів банківської системи України), метод теоретичного узагальнення (при дослідженні факторів, що впливають на рівень фінансових ресурсів банків в умовах

фінансової невизначеності), графічний метод (при побудові діаграм, які наочно відображають структуру і динаміку основних показників діяльності АТ «Перший Український Міжнародний Банк»).

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є чинні законодавчі та нормативні акти, що регулюють основні аспекти формування фінансових ресурсів банку, офіційні аналітичні матеріали НБУ та фінансова звітність АТ «Перший Український Міжнародний Банк», монографії, статті періодичних видань, підручники, матеріали наукових конференцій, офіційних сайтів мережі Інтернет, які присвячені проблемам формування фінансових ресурсів банків.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи складає 56 сторінок, які містять 18 таблиць та список використаних джерел, який нараховує 41 найменувань, 4 додатки.

1 Теоретичні аспекти формування фінансових ресурсів банку

1.1 Сутність фінансових ресурсів банку

На сучасному етапі розвитку економіки України відзначається високий динамізм та інтегрованість процесів у всіх її сферах, активна взаємодія зі світовим співтовариством та поглиблення міжгосподарських зв'язків.

Важливу роль у цих процесах відіграє банківська система, як фінансовий посередник та координатор руху фінансових ресурсів. Банківські установи акумулюють грошові ресурси, одночасно здійснюючи їх перерозподіл між різними суб'єктами фінансового ринку. Успішне функціонування банків у сучасних умовах залежить від їх ресурсного забезпечення, яке є основою їхньої діяльності. В економічній літературі існують різні, часто дискусійні підходи до розуміння і трактування поняття «банківські ресурси» залежно від критеріїв, які автори використовують для розкриття змісту цього поняття, що в підсумку визначає його остаточне формулювання.

Також, необхідно зазначити, що в науковій літературі немає єдиного та чіткого підходу до визначення сутності дефініції «фінансові ресурси банку», що зумовлено складністю їх структури. Науковці частіше звертаються до поняття «ресурси банку», тоді як термін «фінансові ресурси банку» використовується рідше. Проте, вивчення саме фінансових ресурсів є надзвичайно важливим, оскільки вони впливають на прибутковість і ліквідність банку. Це вимагає вирішення проблеми визначення понятійного апарату в процесі формування фінансових ресурсів банку.

Як вже зазначалося, в економічній літературі відсутній єдиний підхід до визначення сутності поняття «фінансові ресурси банку». Деякі дослідники у своїх роботах використовують такі терміни, як «банківські ресурси», «фінансові ресурси банку» та «ресурсна база», як синоніми. Тому розглянемо більш

детально, в чому полягають відмінності між цими поняттями.

Термін «ресурс» перекладається з французького («ressource»), як «засіб» або «джерело». У фінансовому контексті, цей термін використовується для позначення засобів, які можуть бути використані для досягнення певних цілей або підтримки певної діяльності. Ресурси включають різні види активів, необхідних для успішного функціонування організацій, підприємств або проєктів. Це можуть бути матеріальні, фінансові, природні, людські, інформаційні та інші види ресурсів [7].

Отже, поняття «банківські ресурси» є ширшим, ніж «фінансові ресурси банку», оскільки включає не лише фінансові, а й матеріальні, трудові, інформаційні та інші види ресурсів. Проте більшість науковців схильні розглядати банківські ресурси переважно з фінансового погляду. Це обумовлено тим, що забезпечити банківську установу іншими видами ресурсів неможливо без наявності відповідного обсягу фінансових ресурсів, тобто коштів, за які можна придбати необхідні ресурси для банку.

Також, деякі автори не проводять чіткого розмежування між поняттями «банківські ресурси», «банківський капітал» та «власний капітал банку», ототожнюючи їх. Вони визначають банківські ресурси як основний елемент діяльності будь-якої банківської установи, наголошуючи на тісному зв'язку між процесами формування ресурсів і надання позик. Щоб краще зрозуміти сутність фінансових ресурсів банківської установи, порівняємо різні наукові підходи до цього питання (таблиця 1.1).

Аналізуючи економічну сутність банківських ресурсів, варто зазначити, що їх перерозподіл здійснюється на кредитній основі та розглядається як своєрідний товар. Споживча вартість цих ресурсів полягає в їх здатності функціонувати як капітал і генерувати дохід у вигляді позичкового прибутку, який є складовою частиною банківських прибутків. Враховуючи це, поняття «ресурси комерційних банків» можна розглядати з двох аспектів.

Таблиця 1.1 – Дослідження поняття «фінансові ресурси банку»

Автор та джерело	Визначення
Дрогоруб І.В. [11]	«Фінансові ресурси банку – це сукупність грошових коштів (власні, залучені, запозичені), які знаходяться у розпорядженні банку, є джерелом його виробничого та соціального розвитку, використовуються ним для здійснення дохідних операцій з метою досягнення високих фінансових результатів»
Коваленко В.В. [20]	«Фінансові ресурси банку – це сукупність акумульованих з різних джерел коштів, які формуються у процесі розподільчих та перерозподільчих відносин і використовуються у банківській діяльності з метою отримання прибутку»
Ларіонова К.Л., Безвух С.В. [26]	«Фінансові ресурси банку – це сукупність власних, залучених і цільових коштів банку, що перебувають у безпосередньому його розпорядженні й використовуються ним для здійснення визначеної банківської діяльності»
Бойко Д.І, Коковіхіна О.О., Цебенко О.В. [2]	«Фінансові ресурси банку – це сукупність власних, залучених та запозичених грошових коштів та їх еквівалентів, що знаходяться в його розпорядженні і використовуються для здійснення банківської діяльності»
Діба М.І., Якімлюк Я.П. [10]	«Фінансові ресурси банку — це залучені та позичені банком кошти суб'єктів економічної діяльності та фізичних осіб, а також власні банківські кошти (власний капітал), які перебувають у розпорядженні банку і використовуються ним для кредитних, інвестиційних та інших активних операцій, а також для надання послуг (гарантійних, посередницьких, консультаційних, інформаційних, трастових тощо) з метою отримання достатнього прибутку»
Д'яконова І. І. [12]	«Фінансові ресурси банку слід розглядати як частину ресурсів банку, що формується в результаті мобілізації грошових коштів економічних агентів шляхом залучення та позичення, трансформованих за строками, сумами та ризиками відповідно до параметрів розміщення в активи банку шляхом їх адаптації, та власного капіталу (внесеного акціонерами, створеного в результаті діяльності та накопиченого в результаті дооцінки активів), використання яких, як очікується, приведе до збільшення економічних вигід банку у майбутньому»
Автори які ототожнюють поняття «банківські ресурси» і «фінансові ресурси банку»	
Колодяжна Т.В, Федорова Д.С. [21]	«Банківські ресурси складають всю величину коштів, які може використати банк для проведення своїх операцій, насамперед, кредитних. Складовими ресурсів банку є його власні та залучені від інших юридичних та фізичних осіб кошти»
Васюренко Л.Ф. [7]	«Ресурси банківських установ – це сукупність грошових коштів, що знаходяться у розпорядженні банку і використовуються ним для виконання своїх операцій»
Андрейків Т.Я., Сенищ П.М., Сивуляк М.М. [1]	«Банківські ресурси – це сукупність грошових коштів, які знаходяться у розпорядженні банку і використовуються ним для здійснення кредитних, інвестиційних та інших активних операцій»

Джерело: систематизовано автором

Розглядаючи економічну природу банківських ресурсів, важливо

підкреслити, що їх перерозподіл відбувається на кредитній основі та може сприйматися як певний товар. Цінність цих ресурсів полягає в їх здатності працювати як капітал і приносити дохід у формі позичкового прибутку, який є складовою банківського прибутку. Виходячи з цього, поняття «ресурси комерційних банків» можна розглядати з двох різних аспектів.

По-друге, в контексті розгляду поняття «ресурси банків», у нього можна включити також реальні можливості банківської установи не лише акумулювати кошти в залучені кошти та зобов'язання власності, а й можливості вилучати прибуток від проведення дохідних банківських операцій (а саме операційні доходи, комісійні доходи та доходи від посередницьких операцій). Згодом, важливим є забезпечення достатнього рівня прибутку для покриття зобов'язань перед кредиторами та поступового зростання капіталу банку. Таким чином розуміння ресурсів банку у широкому аспекті висуває на центральне місце проблему ефективного управління активами та пасивами банку.

Враховуючи аналіз, який був проведений раніше, можна зробити висновок, що науково обґрунтованіше розглядати фінансові банківські ресурси – як сукупність грошових та не грошових ресурсів, які є в розпорядженні банківської установи на засадах власності та тимчасового користування (залучені і позичені) і спрямовуються на забезпечення всіх напрямків його діяльності – отримання прибутку, забезпечення ліквідності, розвиток матеріально-технічної бази, зміцнення позицій на грошовому ринку тощо.

Деякі дослідники аналізують банківські ресурси через поняття „банківський капітал”. Вони визначають „капітал” як відносини економічної власності між різними суб'єктами, які стосуються формування активів, у тому числі грошових коштів у банку та їх використання з метою отримання максимальних прибутків. При розгляді банківського капіталу вони виділяють матеріально-речовий зміст і суспільну форму. Матеріально-речова структура банківського капіталу включає засоби праці, такі як банківська техніка та будівлі, а також різні види грошових коштів, які можуть бути власними, залученими або запозиченими. Суспільна форма банківського капіталу охоплює відносини

економічної власності між різними економічними суб'єктами з приводу залучення, використання і привласнення грошових коштів.

Розуміння фінансових ресурсів банку визначається його особливою рольовою функцією. З одного боку, банківські установи функціонують як фінансові інститути, що беруть участь у перерозподілі вільних фінансових ресурсів. З іншого боку, вони є суб'єктами господарювання, що використовують ці фінансові ресурси у своїй діяльності.

Ресурси конкретного банку складаються з грошових коштів і матеріальних та фінансових активів, виражених у грошовій формі. Ці ресурси перебувають у володінні банків та можуть бути використані ними для проведення кредитно-інвестиційних операцій та забезпечення надання банківських послуг [4].

Ресурси всієї банківської системи представляють собою специфічне економічне поняття, яке відображає загальні економічні відносини стосовно створення, розподілу та використання коштів банківською системою на рівні економіки в цілому. Урахування мультиплікативного ефекту при формуванні ресурсів банків, а також діяльність центральних банків у справі емісії платіжних засобів ускладнює визначення загальних ресурсів банківської системи країни шляхом простого підрахунку ресурсів окремих банків.

«Незважаючи на те, що в науковій літературі немає єдиного підходу до трактування сутності зазначених вище термінів, всі визначення науковців досить схожі за змістом. Зважаючи на різнобічне значення цих понять, які знаходяться під впливом великої кількості чинників, ефективне їх використання є передумовою високих стандартів економічного розвитку країни. На нашу думку, важливішим є не саме трактування способу залучення банком максимальної кількості ресурсів, а раціональне їх використання, спираючись на потреби економіки для подальшого розвитку» [10].

Взаємозв'язок між цими термінами проявляється в тому, що вони є джерелом ефективного виконання функцій банківських установ, забезпечують вирішення як поточних, так і стратегічних завдань. Вони відіграють ключову роль у діяльності банків, оскільки належна кількість ресурсів, достатня для

забезпечення фінансової стабільності та економічного розвитку, є важливою умовою успішного функціонування як окремої банківської установи, так і всієї банківської системи в цілому.

Рівень фінансових ресурсів банку може змінюватися під впливом різних факторів, які можна поділити на внутрішні та зовнішні (таблиця 1.2).

Таблиця 1.2 – Фактори які впливають на рівень фінансових ресурсів банку

Фактори	Характеристика
Внутрішні фактори	
Операційна ефективність	Продуктивність роботи банку, ефективність управління активами та пасивами
Політика управління ризиками	Здатність банку управляти різними видами ризиків, включаючи кредитний, ринковий, операційний та ліквідний ризики
Структура капіталу	Співвідношення власного та позикового капіталу, рівень капітальної адекватності, здатність залучати додатковий капітал
Політика доходів та витрат	Рівень процентних доходів та витрат, комісійних доходів, адміністративних витрат та інших операційних витрат.
Інновації та технології	Інвестиції у нові технології, автоматизацію процесів, цифровізацію банківських послуг.
Кадрова політика:	Кваліфікація та мотивація персоналу, ефективність управлінської команди.
Депозитна політика	Стратегія видачі депозитів, умови видачі депозитів, кількість відділень (важливо для фізичних осіб)
Зовнішні фактори	
Економічна ситуація в країні	Загальний стан економіки, рівень інфляції, темпи економічного зростання, рівень безробіття, доходи населення
Політична ситуація в країні	Політична стабільність, зміни у законодавстві, урядова політика, регулювання банківської діяльності.
Рівень розвитку фінансового ринку	Стан ринків капіталу, рівень процентних ставок, доступність фінансування на ринках
Конкуренція на фінансовому ринку	Рівень конкуренції у банківському секторі, поява нових конкурентів
Регуляторні вимоги	Вимоги центрального банку та інших регуляторів, зміни у банківському законодавстві, норми капітальної адекватності та ліквідності
Соціально-демографічні фактори	Зміни у демографічній структурі населення, рівень урбанізації, зміни у споживчих уподобаннях
Технологічні фактори	Розвиток інформаційних технологій, кібербезпека, впровадження нових фінансових технологій (наприклад, блокчейн, штучний інтелект).
Геополітичні ризики	Військові конфлікти, міжнародні санкції

Усі ці фактори можуть по-різному впливати на рівень фінансових ресурсів

банку, як окремо, так і у сукупності. Ефективне управління цими факторами дозволяє банкам зберігати стабільність та забезпечувати зростання своїх фінансових ресурсів навіть в умовах нестабільного середовища.

1.2 Класифікація фінансових ресурсів банківської установи

Оптимальний розподіл та структура фінансових ресурсів у банківських установах визначають їхню прибутковість, забезпечують достатню ліквідність та забезпечують зростання довіри серед усіх учасників ринку. Тому важливо провести дослідження та систематизацію різноманітних видів фінансових ресурсів з метою вдосконалення методологічного підходу до їх класифікації. Класифікація фінансових ресурсів банку є необхідною з кількох причин:

- по-перше – різні види ресурсів мають різні ризики та вплив на фінансову стабільність банку, тому класифікація допомагає ідентифікувати ці ризики та розробляти стратегії їх управління;
- по-друге - різні види ресурсів можуть бути використані для досягнення різних стратегічних цілей, таким чином класифікація допомагає банкам зосередитися на тих ресурсах, які найбільш важливі для досягнення їх стратегічних цілей;
- по-третє – класифікація дозволяє банкам створювати більш точні та інформативні фінансові звіти, які дають кращі уявлення про стан їх фінансів та ресурсів.

Отже, науково обґрунтована розширена класифікація фінансових ресурсів банку є важливим інструментом для ефективного управління ризиками, стратегічного планування та залучення капіталу.

Враховуючи різноманітні погляди науковців та найбільш суттєві ознаки фінансових ресурсів, ми розробили детальну їх класифікацію за різними ознаками (таблиця А.1, додаток А). Мета цієї класифікації полягає в досягненні

стратегічних цілей банківської установи, зокрема, у виявленні джерел фінансових ресурсів з найменшою вартістю, забезпеченні активних операцій у визначених обсягах і напрямках, а також ефективному управлінні фінансовими ресурсами.

Розглянемо більш детально запропоновану розширену класифікацію видів фінансових ресурсів банківської установи за такими ознаками.

За напрямком руху ресурсів, що відносяться до банку, фінансові ресурси можна розділити на:

– вхідні фінансові ресурси, або ресурси-витрати. Ці грошові потоки в банківській установі формують пасивну частину її балансу і становлять основу фінансових ресурсів та прибутку від її діяльності. Прикладами вхідних фінансових ресурсів є грошові перекази на кореспондентські рахунки банку, включаючи кошти, що надходять на розрахункові та поточні рахунки юридичних та фізичних осіб, залучені депозити та міжбанківські кредити на момент надходження, а також інші пасиви. Сюди також включаються потоки прибутку від розміщених активів та процентного доходу за їх використання в момент повернення;

– фінансові ресурси, що виникають у процесі діяльності (ресурси-результати), охоплюють активи банку, що виникають внаслідок розміщення накопичених первинних фінансових ресурсів, отримання прибутку від його діяльності, придбання нового обладнання та приміщень для розширення діяльності банківської установи та інші;

– вихідні фінансові ресурси включають всі грошові виплати, які здійснюються з кореспондентських рахунків банківської установи: платежі за дорученням клієнтів, операції з розміщення залучених у тимчасове користування фінансових ресурсів та власних коштів інші. До вихідних фінансових ресурсів також належать залучені платні пасиви при отриманні відсотків за їх використання [11].

Представлений розподіл фінансових ресурсів дозволяє виявити зв'язки між причиною та наслідком у процесі формування фінансових ресурсів і виконати

відповідні управлінські заходи для збільшення їх обсягів у розпорядженні банку.

З урахуванням вартості фінансових ресурсів виділяються три основні категорії: безкоштовні, економічно вигідні та дорогі. До безкоштовних ресурсів, переважно, належать внутрішні ресурси банку, які формуються з прибутку. Безкоштовними можуть також бути ресурси, що є залишками на рахунках клієнтів за якими не планується нарахування відсотків. Економічно вигідними фінансовими ресурсами, зазвичай, є депозити до запитання. До дорогих ресурсів можна віднести строкові депозити та кошти, отримані на міжбанківському ринку [12].

За джерелами формування виділяють такі види фінансових ресурсів, як: власні ресурси (статутний капітал, резерви на покриття різноманітних ризиків, резерви та інші фонди банку, нерозподілений прибуток) й залученні ресурси (кошти залучені у формі депозитів, кошти на поточних рахунках та інших рахунках юридичних осіб, кошти фізичних осіб залучені у формі вкладів) [16].

Слід відзначити, що крім вищезазначених двох типів ресурсів банківської установи (власних та залучених), все частіше використовується розширена класифікація ресурсів за цим критерієм, включаючи третій вид – позичені. До позичених фінансових ресурсів належать кошти, перекуплені на фінансовому ринку у результаті надання банком послуг контрагентам. Проте, навіть у цьому підході існують розбіжності в розумінні окремих складових фінансових ресурсів.

Фінансові ресурси банківської установи можна розділити за джерелами формування на два види: стартові та створені в процесі діяльності банку. Таким чином, до першого виду належить статутний капітал, тоді як до створених в процесі діяльності банківської установи – нерозподілений прибуток та залучені кошти [10]. Такий підхід до синхронізації фінансових ресурсів банку враховує час їх створення, але не акцентує увагу на характері їх залучення.

За терміном знаходження в розпорядженні банку фінансові ресурси банку поділяють на дві частини: постійну і тимчасову. Постійна частина фінансових ресурсів означає ті, що завжди перебувають у розпорядженні банку і можуть бути вилучені лише у разі його ліквідації або реорганізації, наприклад, кошти

статутного фонду. Тимчасова частина, натомість, складається з ресурсів, які перебувають у розпорядженні банку на певний період часу, такі як залучені або позичені кошти [16]. Така синхронізація фінансових ресурсів банку дозволяє визначити ступінь стійкості фінансових ресурсів банку і вжити заходів для поліпшення їх фінансової стійкості.

Поряд з раніше згаданими класифікаціями фінансових ресурсів банку, їх також групують за можливістю прогнозування їхнього обсягу. Зокрема, виділяють фінансові ресурси, які можна прямо прогнозувати (фонди банку і нерозподілений прибуток), а також ті, що піддаються непрямому прогнозуванню (кошти в розрахунках, залишки тимчасово вільних коштів на розрахункових рахунках підприємств і організацій, деякі інші джерела банківських ресурсів).

Також, фінансові ресурси банку поділяються за часовою ознакою на такі види, як:

- відносно статичні – це ресурси, що постійно перебувають у розпорядженні банку і можуть бути вилучені лише у разі його ліквідації або реорганізації (наприклад, придбані у власність будівлі, обладнання, кошти статутного капіталу);

- відносно динамічні – це ресурси, що знаходяться у розпорядженні банку протягом певного періоду (наприклад, орендовані приміщення, залучені і позичені кошти тощо);

- статично-динамічні – це ресурси, що перебувають у розпорядженні банку, але можуть бути несподівано вилучені власниками (наприклад, залишки тимчасово вільних коштів на рахунках суб'єктів господарювання кошти в розрахунках).

Запропонована класифікація фінансових ресурсів банку дає змогу оцінити стабільність фінансових ресурсів банківської установи в часовому вимірі та здійснити заходи для підвищення її фінансової стійкості.

На нашу думку, важливо розділяти фінансові ресурси за ступенем новизни відносно бізнес-процесів банківської установи:

- первинні фінансові ресурси: ресурси, що раніше не обертались на

фінансовому ринку. Первинні фінансові ресурси залучаються банківською установою безпосередньо від їх власників, наприклад, від фізичних і юридичних осіб, які набули ці ресурси через господарську діяльність, залучаються ресурси держави.

– вторинні фінансові ресурси: ресурси, що вже обертались на фінансовому ринку. Це залучені фінансові ресурси, які не належать безпосередньо кредитору банку, а вже були залучені ним від інших суб'єктів на фінансовому ринку.

Класифікація фінансових ресурсів за ступенем новизни має практичне значення з кількох причин:

– по-перше, у випадку стабілізації економіки та фінансового ринку, а також зростання темпів економічного розвитку та інтеграції у світовий економічний простір, поліпшення фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання і доходів громадян, цей критерій може служити індикатором рівня розвитку економіки країни;

– по-друге, розвиток фінансового ринку супроводжується збільшенням кількості фінансових посередників і розмаїттям фінансових інструментів. Підвищення частки коштів вторинного залучення відобразить вдосконалення інституційної структури грошового ринку та трансформаційної функції банківської системи. Однак, якщо така тенденція спостерігається під час кризових явищ в економіці, це може свідчити про нестабільність і високу вартість ресурсної бази банківських установ;

– по-третє, виділення первинних і вторинних фінансових ресурсів дозволяє оцінити успішність грошово-кредитної політики в країні та рівень довіри до банківської системи в суспільстві.

Обсяги коштів первинного залучення завжди перевищують обсяги вторинного залучення, оскільки вторинні кошти залежать від обсягів первинних ресурсів на рахунках.

Ця класифікація фінансових ресурсів сприяє кращому розумінню динаміки та структури ринку фінансових ресурсів, а також дозволяє центральному банку, комерційним банкам та аналітикам здійснювати ефективніше управління ними.

Таким чином, розроблена розширена класифікація фінансових ресурсів банку дозволяє більш ефективно здійснювати стратегічне управління діяльністю банківської установи в цілому та її фінансовими ресурсами зокрема. Від формування та використання цих ресурсів залежить ефективність роботи банківської установи і розвиток банківського сектору в цілому. Фінансові показники діяльності банку, такі як прибутковість, ліквідність, платоспроможність тощо, значно залежать від ступеня використання фінансових ресурсів для формування портфеля дохідних активів та обсягів резервів. Це в свою чергу, дозволяє зменшити рівень недоліків у процесі управління пасивними та активними операціями.

Враховуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що фінансові ресурси є основою фінансового потенціалу банку та його функціонування. Тому важливим є створення систематизованої класифікації, яка охоплює різні складові елементи банківських фінансових ресурсів. Це дозволить простежити причинно-наслідкові зв'язки у процесі формування фінансових ресурсів банків та взяти відповідних заходів для стратегічного управління ними.

2 Аналітико-практичні аспекти формування фінансових ресурсів банківської системи України

2.1 Аналіз фінансових ресурсів банків України та оцінка фінансово-господарської діяльності АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки

Фінансовий сектор України протягом 2023 року функціонував у переважно сприятливих макроекономічних умовах, оскільки інфляція швидко сповільнилася, а зростання ВВП значно перевищило очікування. Облікова ставка поступово знижувалася (з 25% у 2022 році до 15% у 2023 році), проте її поточний рівень забезпечує достатню привабливість депозитів у національній валюті з урахуванням покращення інфляційних очікувань.

Основу банківської системи становлять фінансові ресурси, збільшення яких підвищує можливості банківських установ задовольняти кредитні потреби суб'єктів господарювання і домогосподарств у додаткових фінансових ресурсах. Приплив коштів клієнтів до банківських установ триває і банки майже не покладаються на інші джерела фондування. Регулярні надходження депозитних коштів підтримують ліквідну позицію вітчизняних банківських установ.

Проаналізуємо динаміку фінансових ресурсів вітчизняних банків за 2021-2023 роки (таблиця 2.1).

Як видно з таблиці 2.1, фінансові ресурси банків протягом 2021-2023 років зростали, а саме у 2022 році порівняно з 2021 роком на 299664 млн грн або на 14,59%, у 2023 році порівняно з 2022 роком – на 591259 млн грн або на 25,12%. Зростання фінансових ресурсів банківської системи спостерігається за рахунок зростання зобов'язань. В той же час власний капітал вітчизняних банків змінювався неоднозначно, так у 2022 році порівняно з 2021 роком зменшився на 39674 млн грн або на 15,5%, це пояснюється негативними наслідками початку воєнних дій у 2022 році.

Таблиця 2.1 – Динаміка фінансових ресурсів банків України за 2021-2023

роки

Показники	Роки			Відхилення абсолютне (+, -)		Темп зростання (спаду), %	
	2021	2022	2023	2022 від 2021	2023 від 2022	2022 від 2021	2023 від 2022
Власний капітал, млн грн	255514	215840	296150	-39674	+80310	84,47	137,21
в тому числі статутний капітал	481535	407021	404615	-74514	-2406	84,53	99,41
Зобов'язання, млн грн	1798250	2135043	2648701	+336793	513658	118,73	124,06
Всього	2053928	2353592	2944851	+299664	591259	114,59	125,12

Однак вже у 2023 році порівняно з 2022 роком власний капітал банків виріс на 80310 млн грн або на 25,12% і став навіть вищим порівняно з довоєнним 2021 роком.

Найбільшу частку фінансових ресурсів банківських установ займали зобов'язання (таблиця 2.2).

Таблиця 2.2 – Структура фінансових ресурсів банків України за 2021-2023

роки

Показники	2021 рік		2022 рік		2023 рік	
	сума, млн грн	питома вага, %	сума, млн грн	питома вага, %	сума, млн грн	питома вага, %
Власний капітал, млн грн	255514	12,44	215840	9,17	296150	10,06
Зобов'язання, млн грн	1798250	87,56	2135043	90,8	2648701	89,94
Всього	2053928	100	2353592	100	2944851	100

З даних таблиці 2.2 видно, що найбільшу частку фінансових ресурсів вітчизняних банків займають зобов'язання, так, у 2021 році вона становила 87,56%, у 2022 році – 90,8%, у 2023 році – 89,94%. Тобто у 2022 році частка зобов'язань у загальній сумі фінансових ресурсів банків була найбільшою, а у 2023 році знизилась на 0,86 п.п. В той же час питома вага власного капіталу

змінювалася також неоднозначно у 2022 році її показник був найнижчим і дорівнював 9,17%, а 2022 році був найвищим – 12,44%.

Не дивлячись на негативні наслідки воєнної агресії з боку Росії, банки попри великі втрати ефективно працювали над залученням фінансових ресурсів. Проаналізуємо більш детально динаміку та структури зобов'язань вітчизняних банків за 2021-2023 роки (таблиця 2.3)

Таблиця 2.3 Динаміка та структура зобов'язань банків України за 2021-2023 роки

Складові	Роки					
	2021, тис. грн	Питома вага, %	2022, тис. грн	Питома вага, %	2023, тис. грн	Питома вага, %
1	2	3	4	5	6	7
Кошти, отримані від НБУ	95601502	5,32	38145863	1,79	2482725	0,09
Кошти банків	36095771	2,01	21218604	0,99	20789577	0,78
Кошти клієнтів	1539595617	85,64	1931258861	90,42	2435437270	91,95
Фінансові зобов'язання, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	205888	0,01	1041457	0,05	518944	0,02
Боргові цінні папери, емітовані банком	633019	0,04	21071	0,01	88463	0,00
Інші залучені кошти	53587756	2,98	49983004	2,34	54337989	2,05
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	2134240	0,12	4644164	0,22	55407118	2,09
Відстрочені податкові зобов'язання	812458	0,05	603928	0,03	1446121	0,05
Резерви за зобов'язаннями	7492209	0,42	10711843	0,50	10459227	0,39
Інші фінансові зобов'язання	36192059	2,01	52023189	2,44	40840624	1,54
Субординований борг	8396600	0,47	10387040	0,48	7574957	0,29
Інші зобов'язання	16971094	0,94	15799166	0,74	19318404	0,73
Всього	1797718211	100	2135838192	100	2648701417	100

Протягом всього аналізованого періоду основну частку у загальній сумі зобов'язань займали кошти клієнтів, зокрема у 2021 році вона дорівнювала – 85,64%, у 2022 році – 90,42%, у 2023 році – 91,95%. Таким чином, основною часткою фінансових ресурсів вітчизняних банківських установ є залучені кошти, які утворюються переважно за допомогою депозитних операцій, тому особливої актуальності набуває формування достатнього обсягу депозитних ресурсів.

Протягом 2021-2023 років сума коштів клієнтів постійно зростала, що засвідчує підвищення довіри до банківських установ (таблиця 2.4).

Таблиця 2.4 – Динаміка депозитного портфеля вітчизняних банків в розрізі юридичних та фізичних осіб за 2021-2023 роки

Показники	Сума, млн. грн			Відхилення (+,-), млн. грн		Темп зростання, %	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
Кошти суб'єктів господарювання	799845	889526	1321897	+131092	+432371	117,28	148,61
Кошти фізичних осіб	726898	933553	1083757	+206531	+150204	128,41	116,09
Усього кошти клієнтів	1526743	1823079	2435437	+337623	+612358	122,73	133,59

З таблиці 2.4 видно, що у 2022 році порівняно з 2021 роком кошти клієнтів зросли на 337623 млн. грн або на 22,73%, у 2023 році – на 612358 млн грн або на 33,59%. Не дивлячись на негативні наслідки війни, депозитні ресурси вітчизняних банківських установ зростали і це говорить про те, що фізичні та юридичні особи довіряють банківській системі та продовжують співпрацювати з нею. Також необхідно відмітити, що зростання коштів клієнтів відбувається як за рахунок депозитного портфеля юридичних осіб, так фізичних осіб. Кошти фізичних осіб у 2022 році зросли порівняно з 2021 роком – на 28,41%, у 2023 році – на 16,09%. Така ж тенденція спостерігається і з коштами суб'єктів господарювання, а саме у 2022 році порівняно з 2021 роком на – 17,28%, а у 2023 році порівняно з 2022 роком на 48,61%. Дані показники підтверджують той факт, що не дивлячись на війну економіка України продовжує розвиватися.

На вітчизняному фінансовому ринку фізичні особи переважно отримують доходи через банківські рахунки. Тому зростання номінальних доходів населення позначається на прирості коштів у банках. У 2023 році визначальною тенденцією є зростання обсягу строкових гривневих депозитів, відповідно й

приросту їхньої частки в загальній сумі депозитного портфеля. Обсяги інвестицій населення у державні облігації помітно зросли у 2023 році, однак залишилися лише мізерною складовою сукупного обсягу заощаджень. В той же час, обсяги заощаджень і надалі зростатимуть через зростання доходів населення. Однак схильність до заощаджень у 2024 році може дещо знизитися через подальше погравлення споживчого попиту.

Протягом 2021-2023 років у вітчизняній банківській системі спостерігається постійна тенденція перевищення частки депозитів у національній валюті порівняно з депозитами у іноземній валюті (таблиця 2.5).

Таблиця 2.5 - Динаміка депозитного портфеля банків України за 2021-2023 роки в розрізі валют

Показники	Сума, млн грн			Відхилення (+,-), млн грн		Темп зростання, %	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
Кошти суб'єктів господарювання							
у націонал. валюті	566686,9	625932,0	936157,5	+59245,1	310225,5	110,45	149,56
в іноземній валюті	233158,1	263594,0	385739,5	+30435,9	122145,5	113,05	146,34
Кошти фізичних осіб							
у націонал. валюті	456960,5	593074,4	710723,6	+136113,9	+117649,2	129,8	119,83
в іноземній валюті	269937,5	340478,6	373033,4	+70541,1	+32554,8	126,1	109,56
Усього кошти клієнтів							
у націонал. валюті	1024255,4	1221211,4	1648578,9	+196956	+427367,5	119,2	135,00
в іноземній валюті	502487,6	601867,6	786858,1	+99380	+184990,5	119,8	130,74

Найменша частка депозитів в іноземній валюті спостерігається у 2021 році, а це насамперед пояснюється низькими ставками на депозити в іноземній валюті. Із переходом до режиму керованої гнучкості валютного курсу та упровадженням низки валютних послаблень у 2023 році, попит фізичних осіб на валютні вклади дещо підвищився – на 9,56%. В той же час темпи приросту валютних – як коштів на поточних рахунках так і строкових – залишаються досить незначними. Депозити в іноземній валюті так і залишаються для фізичних осіб менш

привабливим, оскільки дохідність гривневих депозитів є достатньо вищою і компенсує ризики девальвації національної валюти. Також, можливості вітчизняних банківських установ інвестувати валютні кошти теж вкрай обмежені з огляду на слабкий попит на кредити в іноземній валюті. Таким чином, передбачається, що помірні коливання курсу надалі не зупинять тенденцію до дедоларизації, якщо не буде значних потрясінь на валютному ринку [18].

Приріст депозитів фізичних осіб був неоднорідним: найшвидшим у банках з приватним капіталом та значно повільнішим у банках з іноземним капіталом. Кошти на поточних рахунках найактивніше нарощують дві групи банківських установ: перша група – та, що має значні обсяги зарплатних проєктів або рахунків для соціальних виплат; друга група банків – ті, що залучають клієнтів за допомогою зручних мобільних додатків. В той же час, конкуренція за строкові депозити базується на їх ціні. Зі зниженням облікової ставки НБУ до 15% дохідність депозитів поволі зменшувалась, що сповільнило зростання нових строкових депозитів. Однак їхня частка і надалі поволі зростала – до 35% у листопаді.

Як вже зазначалося вище, динаміка власного капіталу вітчизняних банків протягом 2021-2023 років є нестабільною, у 2022 році порівняно з 2021 роком він зменшився на 39674 млн грн або на 15,53%, а у 2023 році порівняно з 2022 роком спостерігається його зростання – на 80310 млн грн або на 37,21%. У 2023 році банки й надалі нарощували капітал завдяки високому прибутку.

Проаналізуємо динаміку власних фінансових ресурсів банків України за 2021-2023 роки (таблиці 2.6).

З даних таблиці 2.6 видно, що протягом 2021-2023 років найбільшу частку власного капіталу вітчизняних банківських установ займає статутний капітал. Статутний капітал у 2022 році порівняно з 2021 роком зменшився на 75238683 тис. грн, а у 2023 році порівняно з 2022 роком – на 1569766 тис. грн. Статутний капітал вітчизняних банків нажалі протягом всього аналізованого періоду знижується.

Таблиця 2.6 – Динаміка власного капіталу банків України за 2021-2023 роки

У тисячах гривень

Складові	Роки			Відхилення абсолютне (+, -)	
	2021	2022	2023	2022 до 2021	2023 до 2022
Статутний капітал	481423858	406185175	404615409	-75238683	-1569766
Емісійні різниці	14820653	14544657	14540746	-275996	-3911
Незарєєстрований статутний капітал	111225	835369	135806	+724144	-699563
Інший додатковий капітал	441668	-2911	-25432	-444579	-22521
Резерви та інші фонди банку	33348590	42602362	46242615	+9253772	+3640253
Резерви переоцінки	15038038	127298	23551822	-14910740	+23424524
Непокритий збиток	-289669968	-248452083	-192910140	+41217885	+55541943
Всього	255514064	215839868	296150826	-39674196	+80310958

Протягом 2021-2023 років у власному капіталі банків України спостерігається непокритий збиток. Зрозуміло, що це є негативним явищем, однак необхідно зазначити, що він з кожним роком зменшується, а саме у 2022 році порівняно з 2021 роком він зменшився на 41217885 тис. грн, у 2023 році порівняно з 2022 роком на – 55541943 тис грн. Таким чином у 2023 році даний показник має найменше значення.

Показники адекватності капіталу вітчизняних банків у 2023 році вже більш ніж вдвічі перевищують нормативні значення. «В то же час, середньозважений показник достатності основного капіталу дорівнює майже 15%, а регулятивного – більше 25%. Із достатністю основного капіталу понад 12% (нормативне значення – 7%) працюють фінансові установи, що мають понад дві третини активів сектору» [18].

Регулятивний капітал у 2022 році порівняно з 2021 роком скоротився на 651 млн грн, що є характерним для кризової ситуації, але незначним для банківської системи. Однак не дивлячись на загальне зниження, сукупний регулятивний капітал банків почав безперервне зростання з жовтня 2022 року і вже у 2023 році виріс на 28%.

Більшість банківських установ України мають достатній запас капіталу за

результатами оцінки стійкості яку проводив НБУ. У 2023 році оцінка стійкості засвідчила достатній запас капіталу та великий запас міцності банківської системи загалом. Її пройшли 20 банківських установ, які сукупно мають понад 90% чистих активів сектору. За даними результатами оцінки стійкості лише для п'яти банківських установ встановлено вищий за мінімальний рівень нормативів достатності капіталу, однак лише тільки три з них мають ризики повністю втратити капітал протягом трьох років. Ці п'ять банківських установ повинні підготувати програми реструктуризації та капіталізації для досягнення достатності капіталу або її підтримання на встановленому рівні.

У 2022 та 2023 роках висока прибутковість вітчизняних банків забезпечила зростання достатності капіталу всього банківського сектору. А у 2023 році вона вдвічі перевищує мінімальні вимоги.

Для ефективного використання фінансових ресурсів банківських установ, що забезпечить стабільну роботу всієї банківської системи України, необхідно:

- вести ефективну політику залучення депозитних ресурсів, особливо строкових вкладів;
- активно впроваджувати інноваційні депозитні продукти;
- реалізувати державну політику щодо збільшення розмірів гарантованих вкладів;
- збільшувати капітал банків та покращувати його достатність;
- посилювати активність банків у залученні ресурсів шляхом випуску цінних паперів власного боргу, що надасть клієнтам додаткові переваги, пов'язані з можливістю альтернативного маневрування ресурсами.

АТ «Перший Український Міжнародний Банк» (ПУМБ) було засновано у листопаді 1991 року. Банківська установа розпочала свою діяльність у квітні 1992 року. Даний банк є універсальним, який вже тридцять два роки працює на вітчизняному фінансовому ринку та обслуговує приватних осіб, великі та середні підприємства, підприємства малого та середнього бізнесу. ПУМБ надає повний спектр банківських послуг, включаючи інвестування в цінні папери, залучення депозитів та надання кредитів, операції з обміну валют, платіжне обслуговування

в Україні та переказ коштів за кордон, випуск та процесінг операцій з платіжними картками. З 2 вересня 1999 року ПУМБ є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

АТ «Перший Український Міжнародний Банк» протягом 2021-2023 років продовжує утримувати провідні позиції за ключовими показниками у банківському секторі. Протягом 2022-2023 років банк не тільки зміг вистояти перед викликами війни, а й продемонстрував стабільне зростання. За даними Національного банку України, станом на березень 2024 ПУМБ входить до ТОП-5 вітчизняних банків за розміром депозитного портфелю фізичних осіб в національній та іноземній валюті та до ТОП-3 за розміром строкового депозитного портфелю фізичних осіб у національній валюті. Крім того, ПУМБ знову увійшов до переліку системно важливих для України банків. Також, у квітні 2024 року ПУМБ посів перше місце в рейтингу найстійкіших банківських установ України серед вітчизняних банківських установ із приватним капіталом (згідно з даними інвестиційної компанії Dragon Capital).

Для оцінки фінансово-господарської діяльності АТ «Перший Український Міжнародний Банк» було проведено аналіз динаміки активів балансу за 2021-2023 роки (таблиці 2.7).

Таблиця 2.7 – Динаміка активів АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки

Показники	Сума, тис. грн			Абсолютне відхилення, тис. грн		Темп зростання (спаду), %	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022	2022/2021	2023/2022
1	2	3	4	5	6	7	8
Грошові кошти та їх еквіваленти	4531787	6102352	12885070	+1570565	+6782718	134,66	211,15
Фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	10814	-	8510	-10814	+8510	-	-
Кошти в інших банках	10697154	18813239	15064420	+8116085	-3748819	175,87	80,07
Кредити та заборгованість клієнтів	53086793	43770237	52058047	-9316556	+8287810	82,45	118,93

Кінець таблиці 2.7

1	2	3	4	5	6	7	8
Цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	32042132	37618268	68167854	+5576136	+30549586	117,40	181,21
Інвестиційна нерухомість	62099	59168	59168	-2931	0	95,28	100,00
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	-	32962	-	+32962	-32962	-	-
Відстрочений податковий актив	13200	203325	-	+190125	-203325	1540,34	-
Основні засоби та нематеріальні активи	2298132	2624468	2206584	+326336	-417884	114,20	84,08
Інші фінансові активи	1040437	1518856	2256731	+478419	+737875	145,98	148,58
Інші активи	866276	1231344	628461	+365068	-602883	142,14	51,04
Загальні активи	639176031	111974220	153334846	-527201811	+41360626	17,52	136,94

Джерело: систематизовано на основі [29; 30; 31]

Проаналізувавши динаміку активів АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки можна зробити висновок, що активи у 2022 році порівняно з 2021 роком зменшились на 527201811 тис. грн або на 82,48%, а у 2023 році порівняно з 2022 роком навпаки зросли – на 41360626 тис. грн або на 36,94%.

У 2022 році порівняно з 2021 роком найбільше зростання загальної суми активів спостерігається за рахунок наступних статей: «Кошти в інших банках» на 8116085 тис. грн або на 75,87%, «Цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід» - на 5576136 тис. грн або на 17,40%, а також за рахунок статті «Грошові кошти та їх еквіваленти» – на 1570565 тис. грн або на 34,66%. Зростання загальної суми активів АТ «Перший Український Міжнародний Банк» у 2023 році порівняно з 2022 роком спостерігається найбільше за рахунок статей: «Цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю» на 30549586 тис. грн або на 81,21%, «Кредити та заборгованість клієнтів» – на 8287810 тис. грн або на 18,93% та «Грошові

кошти та їх еквіваленти» – на 6782718 тис. грн або на 111,15%.

З таблиці 2.7 видно, що сума кредитного портфеля банківської установи змінювався неоднозначно. У 2022 році порівняно з 2021 роком спостерігається зниження суми «Кредити та заборгованість клієнтів» на 9316556 тис. грн або на 17,55 %, а у 2023 році порівняно з 2022 роком навпаки спостерігається зростання – на 8287810 тис. грн або на 18,93%. У зв'язку з війною банк у 2022 році за рахунок зниження кредитного портфеля збільшив роботу з іншими банками та надав перевагу роботі з цінними паперами, оскільки вони є менш ризикованими порівняно з кредитами, хоча і менш прибутковими.

Кредитний портфель юридичних осіб АТ «Перший Український Міжнародний Банк» у 2023 році виріс на 25% на тлі падаючого ринку, а його темпи зростання за напрямком малого та середнього бізнесу досягли 32%. Необхідно також зазначити, що висока якість кредитного портфеля по всіх сегментах значно перевищила усі прогнозовані показники. Такі результати роботи банку стали можливими переважно завдяки активній підтримці та фінансуванню вітчизняної економіки та кредитуванню масового сегменту ФОП у рамках найпопулярнішої онлайн-позики для підприємців «всеБІЗНЕС».

Кредитний портфель АТ «Перший Український Міжнародний Банк» характеризується не високою часткою непрацюючих кредитів порівняно з банківською системою в цілому, а саме у 2021 році вони дорівнювали – 7,1%, у 2022 році – 24,4%, у 2023 році непрацюючі кредити, вже становили – 11,6% загальної суми кредитів клієнтів до вирахування резервів під очікуванні кредитні збитки. Такий показник непрацюючих кредитів у 2022 році насамперед пояснюється негативними наслідками війни – падінням доходів та погіршення платоспроможності позичальників, руйнуванням активів та заставного майна, що знизило якість кредитного портфеля банку та зумовило збільшення відрахувань у резерви. Однак вже у 2023 році даний показник знизився на 12,8 п.п. і дорівнював 11,6%, що засвідчує покращення якості кредитного портфеля банку.

Проаналізуємо динаміку пасивів АТ «Перший Український Міжнародний

Банк» за 2021-2023 роки (таблиця 2.8).

Таблиця 2.8 – Динаміка пасивів АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки

Статті пасивів	Сума, тис. грн			Абсолютне відхилення, тис грн		Темп зростання (спаду), %	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
1	2	3	4	5	6	7	8
Зобов'язання							
Кошти отримані від НБУ	5693029	4188304	-	-1504725	-4188304	73,57	-
Кошти банків	1445197	2324222	2716727	+879025	+392505	160,82	116,89
Кошти клієнтів	80648384	90165477	126379136	+9517093	+36213659	111,80	140,16
Фінансові зобов'язання, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	8204	93807	1250	+85603	-92557	1143,43	1,33
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	257844	-	3200277	-257844	+3200277	-	-
Відстрочені податкові зобов'язання	-	-	120273	-	+120273	-	-
Резерв за зобов'язаннями	274195	314963	232877	+40768	-82086	114,87	73,94
Інші фінансові зобов'язання	2521457	2256216	2126525	-265241	-129691	89,48	94,25
Інші зобов'язання	1239221	934850	1168009	-304371	+233159	75,44	124,94
Усього зобов'язань	92087531	100277839	135945074	+8190308	+35667235	108,89	135,57
Власний капітал							
Статутний капітал	4780595	4780595	4780595	-	-	100	100
Емісійні різниці	101660	101660	101660	-	-	100	100
Резервні та інші фонди банку	2909909	2909909	2909909	-	-	100	100
Резерви переоцінки	562156	80414	1810573	-481742	+1730159	14,30	2251,56
Нерозподілений прибуток	4206973	3823803	7787034	-383170	+3963231	90,89	203,65
Власний капітал	12561293	11696381	17389772	-864912	+5693391	93,11	148,68
Усього зобов'язання та власний капітал	104648824	111974220	153334846	+7325396	+41360626	107,0	136,94

Джерело: систематизовано на основі [29; 30; 31]

Пасиви банку протягом аналізованого періоду постійно зростали: у 2022 році порівняно з 2021 роком зросли на 7325396 тис. грн або на 7%, а у 2023 році порівняно з 2022 роком – на 41360626 тис. грн або на 36,94%. Зростання пасивів

у 2021-2023 роках спостерігалось переважно за рахунок зростання статті пасивів «Кошти клієнтів»: у 2022 році порівняно з 2021 роком на 9517093 тис. грн або на 11,8%, у 2023 році порівняно з 2022 роком – на 36213659 тис. грн або на 40,16%.

Таким чином, банку продовжують довіряти свої кошти мільйони українців та вітчизняні підприємства. Так, станом на кінець 2023 року у банківській установі було розміщено 126,38 млрд грн коштів клієнтів, тобто даний показник виріс на 40% порівняно із 2022 роком. «Рахунки фізичних осіб (рахунки, строкові депозити та ощадні рахунки) складають – 47,67 млрд грн, що на 25% більше показника 2022 року (38,1 млрд грн). Кошти корпоративних клієнтів складають – 78,87 млрд грн. Цей показник збільшився на 51% у порівнянні із минулим роком (52,17 млрд грн)» [39].

Протягом 2021-2023 років спостерігається нестабільна зміна суми власного капіталу АТ «Перший Український Міжнародний Банк», а саме у 2022 році порівняно з 2021 роком вона знизилась на 7325396 тис. грн або на 6,89%, у 2023 році порівняно з 2022 роком навпаки зросла на 5693391 тис. грн або на 48,68%. Необхідно відмітити, що в складі власного капіталу протягом 2021-2023 років постійно мав місце нерозподілений прибуток, на його суму зростає загальна величина власного капіталу банківської установи. Статутний капітал АТ «Перший Український Міжнародний Банк» протягом 2021-2023 років не змінювався і дорівнював – 4780595 тис. грн.

Проаналізуємо фінансові результати АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки (таблиця 2.9).

Таблиця 2.9 – Динаміка доходів, витрат та фінансових результатів АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки

Показник	Сума, тис. грн			Абсолютне відхилення, тис грн		Темп зростання (спаду), %	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2023/ 2022
1	2	3	4	5	6	7	8
Доходи							
Процентні доходи	11834097	14895454	20264550	+3061357	+5369096	125,87	136,05
Процентні витрати (-)	2603206	4740903	7899066	+2137697	+3158163	182,12	166,62

Кінець таблиці 2.9

1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий процентний дохід/(Чисті процентні витрати)	9230891	10154551	12365484	+923660	+2210933	110,01	121,77
Комісійні доходи	2915057	2982818	3871752	+67761	+888934	102,32	129,80
Комісійні витрати	1196978	1231215	1867618	+34237	+636403	102,86	151,69
Чистий комісійний дохід	1718079	1751603	2004134	+33524	+252531	101,95	114,42
Торговий результат	297274	2852094	1062836	+2554820	-1789258	959,42	37,27
Інші операційні доходи	467764	561525	298502	+93761	-263023	120,04	53,16
Інші доходи	203720	132889	312728	-70831	+179839	65,23	235,33
Всього доходів	11917728	15452663	16043683	+3534935	+591020	129,66	103,82
Витрати							
Відрахування до резервів	949985	10525583	675076	9575598	-9850507	1107,97	6,41
Адміністративні та інші операційні витрати	5856471	5412419	7131174	-444052	+1718755	92,42	131,76
Всього витрати	6806456	15938002	7806250	9131546	-8131752	234,16	48,98
Фінансові результати							
Прибуток/(збиток) до оподаткування	5111272	-485339	8237433	-5596611	+8722772	-9,50	-1697,25
Витрати на податок на прибуток	923680	-87616	4281958	-1011296	+4369574	-9,49	-4887,18
Чистий прибуток/(збиток)	4187592	-397723	3955475	-4585315	+4353198	-9,50	-994,53

Джерело: систематизовано на основі [29; 30; 31]

У 2023 році не зважаючи на підвищення кредитних ризиків та негативні наслідки війни, АТ «Перший Український Міжнародний Банк» вдалося досягнути високих фінансових результатів за звітний період. У 2022 році спостерігався збиток у сумі 397723 тис. грн, однак 2023 рік банк вже закінчив з прибутком. Загалом же, після сплати податку з прибутку та операційних витрат, чистий прибуток банківської установи за 2023 рік склав 3,96 млрд грн, що дозволило ПУМБ увійти до ТОП-7 банків України за цим показником. Чистий процентний дохід банківської установи у 2023 році склав 12,37 млрд грн (+22%), а чистий комісійний дохід – 2,14 млрд грн (+6%). Таких високих результатів вдалось досягти банку завдяки прозорим та вигідним тарифам, які він пропонує як фізичним особам, так і корпоративним клієнтам.

Підводячи підсумок можна зробити висновок, що результат роботи АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки свідчить про його ефективну діяльність на банківському ринку, а також про стресостійкість та адаптивність. Насамперед довіра клієнтів до АТ «Перший Український Міжнародний Банк», а також оперативне реагування на негативні виклики

зовнішнього середовища та нові потреби клієнтів, забезпечило даному банку лідерські позиції в загальному результаті вітчизняної банківської системи.

2.2 Аналіз фінансових ресурсів АТ «Перший Український Міжнародний Банк» та напрями удосконалення процесу їх формування

В сучасних складних умовах розвитку фінансового ринку, АТ «Перший Український Міжнародний Банк» здійснює ефективне формування фінансових ресурсів з метою підтримки ліквідності та фінансової стійкості банку, забезпечення стабільної роботи банку, максимізації його прибутку, за допомогою оптимізації співвідношення власних та запозичених ресурсів банку. Також, ефективне формування фінансових ресурсів дозволяє банку надавати кредити, підтримуючи тим самим бізнес та інфраструктурні проекти, що є важливим для відновлення економіки країни.

Проаналізуємо основні динаміку та структуру фінансових ресурсів АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки (таблиця 2.10).

Таблиця 2.10 – Динаміка основних складових фінансових ресурсів АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки

Показники	Сума, тис. грн			Абсолютне відхилення, тис грн		Темп зростання (спаду), %	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2022/2021	2023/2022	2022/2021	2023/2022
1	2	3	4	5	6	7	8
Зобов'язання	92087531	100277839	135945074	+8190308	+35667235	108,89	135,57
Власний капітал	12561293	11696381	17389772	-864912	+5693391	93,11	148,68
Усього зобов'язання та власний капітал	104648824	111974220	153334846	+7325396	+41360626	107,0	136,94

З даних таблиці 2.10, можна зробити висновок, що фінансові ресурси АТ «Перший Український Міжнародний Банк» протягом 2021-2023 років постійно зростали: у 2022 році порівняно з 2021 роком зросли на 7325396 тис. грн або на

7%, а у 2023 році порівняно з 2022 роком – на 41360626 тис. грн або на 36,94%.

Горизонтальний аналіз фінансових ресурсів АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки, було проведено в підрозділі 2.1 кваліфікаційної роботи. Тому в даному розділі, підведемо підсумки які можна зробити на основі даного аналізу, а саме, що протягом аналізованого:

- зростання фінансових ресурсів банку у 2021-2023 роках відбувалось переважно за рахунок зростання суми зобов'язань: у 2022 році порівняно з 2021 роком на – на 8190308 тис. грн або на 8,89%, у 2023 році порівняно з 2021 роком – на 35,57%;

- зростання зобов'язань банку у 2021-2023 роках спостерігалось в основному за рахунок зростання статті «Кошти клієнтів»: у 2022 році порівняно з 2021 роком на 9517093 тис. грн або на 11,8%, у 2023 році порівняно з 2022 роком – на 36213659 тис. грн або на 40,16%;

- спостерігається нестабільна зміна суми власного капіталу, а саме у 2022 році порівняно з 2021 роком вона знизилась на 7325396 тис. грн або на 6,89%, у 2023 році порівняно з 2022 роком навпаки зросла на 5693391 тис. грн або на 48,68%;

- в складі власного капіталу постійно мав місце нерозподілений прибуток, на його суму зростає загальна величина власного капіталу банківської установи;

- статутний капітал банку протягом аналізованого періоду не змінювався і дорівнював – 4780595 тис. грн;

- зростання залучених фінансових ресурсів банківської установи відбувалося переважно за рахунок зростання коштів клієнтів, а не за рахунок міжбанківських кредитів, що є позитивною тенденцією при формуванні залучених ресурсів банку.

Проведемо аналіз структури фінансових ресурсів АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки (таблиця 2.11).

Таблиця 2.11 – Структура фінансових ресурсів АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки

Статті пасиву	Питома вага, %			Зміна питомої ваги	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2022 до 2021	2023 до 2022
Зобов'язання					
1. Кошти отримані від НБУ	5,44	3,74	-	-1,70	-3,74
2. Кошти банків	1,38	2,08	1,77	+0,69	-0,30
3. Кошти клієнтів	77,07	80,52	82,42	+3,46	+1,90
4. Фінансові зобов'язання, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	0,01	0,08	0,00	+0,08	-0,08
5. Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	0,25	-	2,09	-0,25	+2,09
6. Відстрочені податкові зобов'язання	-	-	0,08	-	+0,08
7. Резерви під зобов'язання	0,26	0,28	0,15	+0,02	-0,13
8. Інші фінансові зобов'язання	2,41	2,01	1,39	-0,39	-0,63
9. Інші зобов'язання	1,18	0,83	0,76	-0,35	-0,07
10. Усього зобов'язань	88,00	89,55	88,66	+1,56	-0,90
Власний капітал					
11. Статутний капітал	4,57	4,27	3,12	-0,30	-1,15
12. Емісійні різниці	0,10	0,09	0,07	-0,01	-0,02
13. Резервні та інші фонди банку	2,78	2,60	1,90	-0,18	-0,70
14. Резерви переоцінки	0,54	0,07	1,18	-0,47	+1,11
15. Нерозподілений прибуток	4,02	3,41	5,08	-0,61	+1,66
16. Власний капітал	12,00	10,45	11,34	-1,56	+0,90
Усього зобов'язання та власний капітал (р. 10 + р.16)	100	100	100	-	-

Проаналізувавши структуру фінансових ресурсів АТ «Перший Український Міжнародний Банк», можна зробити висновок, що протягом аналізованого періоду найбільшу її частку займали зобов'язання, а саме у 2021 році вони дорівнювали 88% від загальної суми фінансових ресурсів, у 2022 році – 89,55%, у 2023 році – 88,66%. В той же час частка власного капіталу змінювалась неоднозначно: у 2021 році вона складала 12%, у 2022 році – 10,45%, у 2023 році – 11,34%. Тобто у 2023 році порівняно з 2022 роком вона зросла на 0,9 п. п., що свідчить про зростання фінансової незалежності та стійкості даного банку.

Протягом 2021 та 2022 років найбільшу частку у структурі власного капіталу займав статутний капітал, так у 2021 році вона становила 38,06%, у 2022 році - 40,87%. У 2023 році частка статутного капіталу дорівнювала лише 27,49%.

В той же час у 2023 році спостерігається зростання непокритого збитку, його частка у власному капіталі склала – 44,77%. Тобто банк у 2023 році настільки ефективно працював, навіть в умовах воєнного стану (постійно з прибутком), що в нього зростає сума непокритого збитку аж на 103,65%.

В умовах воєнного стану для АТ «Перший Український Міжнародний Банк» залучення достатнього обсягу фінансових ресурсів є особливо важливим завданням, оскільки це забезпечує здійснення ефективної фінансово-господарської діяльності банківській установі та отримання прибутку та покращення ліквідності. Тому в сучасних умовах діяльності банку особливої актуальності набуває саме аналіз формування достатнього обсягу залучених фінансових ресурсів (зобов'язань).

З таблиці 2.11, видно, що депозитні операції займають найбільшу частку у фінансових ресурсах АТ «Перший Український Міжнародний Банк», а саме: у 2021 році – 77,07%, у 2022 році – 80,52%, у 2023 році – 82,42%. Тобто не дивлячись на негативні наслідки воєнної агресії з боку росії протягом аналізованого періоду частка депозитного портфеля банківської установи постійно зростала, таким чином, клієнти банківської установи все більше довіряли свої заощадження саме йому.

Проаналізуємо динаміку депозитного портфеля АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки в розрізі юридичних та фізичних осіб (таблиця 2.12).

Можна зробити висновок, що протягом 2021-2023 років спостерігається, поступове зростання загальної суми коштів клієнтів, а саме у 2022 році порівняно з 2021 роком на 9517093 тис. грн, у 2023 році порівняно з 2022 роком – на 36213659 тис. грн. Необхідно зазначити, що серед коштів клієнтів найбільшу частку займають кошти юридичних осіб, у 2023 році їх частка склала – 62,37%, а частка коштів фізичних осіб – 37,62%. Не дивлячись на воєнний стан, під час якого на діяльність даного банку впливало дуже багато негативних факторів, депозити юридичних осіб з кожним роком зростали: у 2022 році порівняно з 2021 роком на 6596046 тис. грн, у 2023 році порівняно з 2022 роком – на 26708739 тис.

грн, це говорить про те, що банк приділяв досить велике значення щодо роботи з суб'єктами господарювання.

Таблиця 2.12 – Динаміка депозитного портфеля в розрізі юридичних та фізичних осіб АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки

Показники	Сума, тис. грн			Відхилення (+,-), тис. грн		Темп зростання, %	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
Кошти суб'єктів господарювання та небанківських фінансових установ	45523153	52119199	78827938	+6596046	+26708739	114,49	151,25
Кошти фізичних осіб	35125230	38046277	47551197	+2921047	+9504920	108,32	124,98
Усього кошти клієнтів	80648384	90165477	126379136	+9517093	+36213659	111,80	140,16

Депозитний портфель фізичних осіб, так само зростав протягом 2021-2023 років, так у 2022 році порівняно з 2021 роком вони зросли на 2921047 тис. грн, а у 2023 році порівняно з 2022 роком 9504920 тис. грн, це підтверджує ефективну депозитну політику яку проводила дана фінансова установа.

Проаналізуємо депозитний портфель АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки в розрізі строкових депозитів та до запитання (таблиця 2.13).

Також, зазначимо, що серед загальної суми залучених коштів протягом 2021-2023 років найбільшу частку займали саме депозити на вимогу, вони майже в два рази більші ніж сума строкових депозитів. Депозити на вимогу протягом всього зазначеного періоду зростали, а саме у 2022 році порівняно з 2021 роком - на 12334568 тис. грн, а у 2023 році порівняно з 2022 роком – на 13311708 тис. грн. Строкові депозити тільки у 2022 році порівняно з 2021 роком зменшились на 2817475 тис. грн, а в 2023 році порівняно з 2022 роком навпаки зросли на

22901951 тис. грн.

Таблиця 2.13 – Динаміка коштів клієнтів АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки в розрізі строкових депозитів та на вимогу

Показники	Сума, тис. грн			Відхилення (+,-), тис. грн	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2022 до 2021	2023 до 2022
1	2	3	4	5	6
Кошти клієнтів, у тому числі:	80648384	90165477	126379136	+9517093	+36213659
на вимогу	55382248	67716816	81028524	+12334568	+13311708
строкові	25266136	22448661	45350612	-2817475	+22901951
Кошти суб'єктів господарювання та небанківських фінансових установ, у тому числі:	45523153	52119199	78827938	+6596046	+26708739
на вимогу	35677855	43833021	55237129	+8155166	+11404108
строкові	9845298	8286178	23590809	-1559120	+15304631
Кошти фізичних осіб, у тому числі:	35125230	38046277	47551197	+2921047	+9504920
на вимогу	19704393	23883795	25791395	+4179402	+1907600
строкові	15420837	14162482	21759802	-1258355	+7597320

Зниження строкових депозитів у 2022 році пов'язано з тим, що суб'єкти фінансового ринку на початку війни були не впевнені в своєму майбутньому і тому обсяг строкових депозитів знизився, а у 2023 році ситуація на фінансовому ринку стабілізувалась і тому клієнти стали більше довіряти банку і тому строкові депозити зросли 22901951 тис. грн порівняно з 2022 роком.

Подібна ситуація спостерігається навіть якщо розглядати окремо депозитний портфель юридичних та фізичних осіб, тобто депозити на вимогу перевищують строкові депозити. Так у 2022 році порівняно з 2021 роком депозити на вимогу юридичних осіб зросли на 8155166 тис. грн, у 2023 році порівняно з 2022 роком на – 11404108 тис. грн. Також необхідно зазначити, що 2023 році порівняно з 2022 роком зросли також і строкові депозити юридичних осіб на 15304631 тис. грн. Щодо коштів фізичних осіб ситуація подібна, тобто

найбільшу частку займають саме депозити на вимогу і необхідно зазначити, що з кожним роком їх сума зростала. Строкові депозити фізичних осіб у 2023 році порівняно з 2022 роком також зросли на 7597320 тис. грн.

В цілому депозитна політика АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки була досить ефективною, оскільки сума депозитного портфеля банку з кожним роком збільшується. Однак необхідно відмітити, що депозити на вимогу перевищують строкові депозити, як по корпоративним клієнтам, так і по фізичним особам, а це в свою чергу знижує надійність, стабільність та ліквідність фінансової установи. В той же час у 2023 році строкові депозити зросли майже в два рази порівняно з 2022 роком (як депозитному портфелю юридичних осіб, так по фізичним особам), що говорить про підвищення якості депозитного портфеля банку, оскільки вона визначається саме стабільністю фінансових ресурсів. Отже, забезпечення достатнього обсягу строкових фінансових ресурсів та ефективного їх розміщення у ліквідні активи, дає можливість банку отримати заплановані прибутки та зберегти надійність банку у майбутньому.

Проаналізуємо динаміку та структуру власних фінансових ресурсів АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки. В розділі 2.1 кваліфікаційної роботи був проведений горизонтальний аналіз власного капіталу, тому підведемо підсумки які можна зробити на основі даного аналізу.

Протягом 2021-2023 років спостерігається нестабільна зміна власного капіталу АТ «Перший Український Міжнародний Банк», а саме у 2022 році порівняно з 2021 роком він знизився на 7325396 тис. грн або на 6,89%, у 2023 році порівняно з 2022 роком навпаки збільшився на 5693391 тис. грн або на 48,68%. Необхідно відмітити, що в складі власного капіталу протягом 2021-2023 років постійно мав місце нерозподілений прибуток, на його суму зростає загальна величина власного капіталу банківської установи. Статутний капітал АТ «Перший Український Міжнародний Банк» протягом 2021-2023 років не змінювався і дорівнював – 4780595 тис. грн.

Проведемо аналіз структури власного капіталу АТ «Перший Український

Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки (таблиця 2.14).

Таблиця 2.14 – Структура власного капіталу АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки

Статті пасиву	Питома вага, %			Зміна питомої ваги	
	2021	2022	2023	2022 до 2021	2023 до 2022
Статутний капітал	38,06	40,87	27,49	2,81	-13,38
Емісійні різниці	0,81	8,69	0,58	7,88	-8,11
Резервні та інші фонди банку	23,17	24,88	16,73	1,71	-8,15
Резерви переоцінки	4,48	0,69	10,41	-3,79	9,72
Нерозподілений прибуток	33,49	32,69	44,78	-0,80	12,09
Власний капітал	100	100	100	-	-

У структурі власного капіталу АТ «Перший Український Міжнародний Банк» протягом 2021-2023 років найбільшу частку займав статутний капітал: у 2021 році – 38,06%, у 2022 році – 40,87%, у 2023 році – 27,49%. Також протягом аналізованого періоду значну частку у структурі власного капіталу банківської установи займав нерозподілений прибуток, а саме у 2021 році – 33,49%, у 2022 році – 32,69%, у 2023 році – 44,78%.

Проаналізуємо основні нормативи капіталу АТ «Перший Український Міжнародний Банк» протягом 2021-2023 років (таблиця 2.15).

Протягом 2021-2023 років банк постійно дотримувався регулятивних вимог до капіталу. Регулятивний капітал АТ «Перший Український Міжнародний Банк» протягом всього аналізованого періоду є більшим за нормативне значення (200 млн грн). Він підтверджує наскільки банківська установа у змозі забезпечити захист інтересів вкладників, стабільність діяльності банку та фінансову стійкість, покрити негативні наслідки різноманітних ризиків.

«Якість власного капіталу АТ «Перший Український Міжнародний Банк» задовільна, показник адекватності регулятивного капіталу прийнятний. За результатами аналізу якості активів, проведеного Національним банком України станом на 1 квітня 2023 року, нестачі у капіталі банку немає. Показник адекватності регулятивного капіталу станом на 31 грудня 2023 року перевищує нормативне значення, встановлене Національним банком України ($H2 = 19,49\%$,

при нормативному не менше 10%, середнє значення по банківській системі 21,07%)» [38].

Таблиця 2.15 – Динаміка нормативів капіталу АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки

Показники	Роки			Абсолютне відхилення (+, -)		Формула
	2021	2022	2023	2022 до 2021	2023 до 2022	
				5	6	
1	2	3	4	5	6	7
Адекватність капіталу банків						
Регулятивний капітал (Н1), млн грн	11009,5	12451,1	14696,5	1441,6	2245,4	не менше 200 млн грн.
Норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу, % (норматив Н2)	13,91	19,70	19,49	5,79	-0,21	$K_{PK} = \frac{PK}{A} 100\%$, де PK – регулятивний капітал, А – активи зважені за ризиком, не менше 10%
Норматив достатності основного капіталу, % (Н3)	9,43	11,43	9,75	2	-1,68	розраховується як відношення основного капіталу банку до загальних активів банку, не менше ніж 7%

Норматив достатності основного капіталу Н3 також протягом 2021-2023 років знаходиться в межах нормативного значення (не менше ніж 7%): у 2021 році – 9,43%, у 2022 році – 11,43%, у 2023 році – 9,75%. Він показує рівень достатності капіталу з огляду на загальний обсяг діяльності, незалежно від розміру різноманітних ризиків банку.

Аналіз фінансових ресурсів АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки показав, що банк ефективно здійснює формування фінансових ресурсів з метою підтримки своєї ліквідності та фінансової стійкості, забезпечення продовження стабільної роботи та максимізації прибутку, за допомогою оптимізації співвідношення власних та запозичених ресурсів банку. У 2023 році банк й надалі нарощував свій капітал завдяки високому прибутку. Тож показники адекватності капіталу всі перевищують нормативні значення, тобто банк має достатній рівень капіталу з урахуванням поточних вимог центрального банку. Залучені фінансові ресурси банку також протягом

аналізованого періоду постійно зростали переважно за рахунок коштів клієнтів, а не за рахунок міжбанківських кредитів, що є позитивною тенденцією при формуванні залучених ресурсів банку. Депозитні операції займають найбільшу частку у залучених фінансових ресурсах АТ «Перший Український Міжнародний Банк». Не дивлячись на воєнний стан, під час якого на діяльність даного банку впливало дуже багато негативних факторів, депозити як юридичних осіб, так і фізичних з кожним роком зростали. Але, необхідно зазначити, що серед загальної суми залучених коштів протягом 2021-2023 років найбільшу частку займали саме депозити на вимогу, вони майже в два рази більші ніж сума строкових депозитів. Частка депозитів на вимогу в загальному депозитному портфелі складає 64,12%, а строкових депозитів – 35,88%.

Таким чином, АТ «Перший Український Міжнародний Банк» має таку структуру фінансових ресурсів, яка дозволяє поєднати порівняно достатню надійність та стійкість ресурсної бази з невисокою їх вартістю. Але не дивлячись на це, виникає гостра потреба в трансформації короткострокових ресурсів у довгострокові, оскільки необхідно задовольнити попит на високоліквідні активи.

Тому даному банку бажано переглянути свою депозитну політику і запропонувати своїм клієнтам такі строкові депозитні продукти щоб фізичні особи перевели гроші з депозитів на вимогу на строкові депозити або відкрили нові строкові депозити. Це для банку буде насамперед вигідно у зв'язку з тим, що з 11 травня 2023 року «норматив обов'язкових резервів за строковими коштами і депозитами фізичних осіб із початковим строком погашення до 92 календарних днів (включно) за коштами у національній валюті становитиме 20%, а за коштами в іноземній валюті – 30%. Натомість норматив обов'язкових резервів за депозитами населення зі строком погашення від 93 календарних днів не зміниться й за коштами в національній валюті становитиме 0%, а в іноземній – 10%» [33]. А також ще тому, що підвищення частки строкових депозитів в сучасних умовах розвитку АТ «Перший Український Міжнародний Банк» має кілька важливих переваг які показані в таблиці 2.16.

Таблиця 2.16 – Основні переваги строкових депозитів для АТ «Перший Український Міжнародний Банк» в умовах фінансової невизначеності

Перевага 1	Характеристика 2
Вигідний норматив формування банками обов'язкових резервів	У 2022 році за строковими коштами – був на рівні 0%. З 11 вересня 2023 року обов'язкові резерви за строковими коштами і вкладками юридичних осіб (крім інших банків) дорівнюватимуть у національній валюті 10% (у 2022 році 0%), а в іноземній валюті – 20% (у 2022 році зараз 10%). Натомість норматив обов'язкових резервів за депозитами населення зі строком погашення від 93 календарних днів не зміниться й за коштами в національній валюті становитиме 0%, а в іноземній – 10%.
Забезпечення фінансової стабільності банку	Строкові депозити забезпечують банку стабільне та довгострокове фінансування. Вони надають банківській установі можливість планувати свою діяльність на тривалий період, забезпечуючи необхідну ліквідність та створюючи резерви. Збільшення частки строкових депозитів зменшує залежність банку від короткострокових джерел фінансування, таких як рахунки з нульовим балансом або кредитні лінії. Це сприяє більшій фінансовій стабільності та ефективнішому управлінню ресурсами банку.
Зниження ризику ліквідності	Оскільки строкові депозити мають визначений термін і не можуть бути вилучені клієнтами до його закінчення (без штрафних санкцій), банк може зменшити ризики ліквідності та мати стабільніші ресурси для кредитування та інших фінансових операцій. Також строкові депозити дозволяють фінансовій установі мати стабільні джерела фінансування, незалежно від непередбачуваної поведінки вкладників та змін на фінансовому ринку. Особливо під час війни, коли існує підвищений ризик зняття депозитів владниками, важливо мати достатню кількість строкових депозитів, які не можуть бути зняті заздалегідь;
Залучення додаткових ресурсів для кредитування	Наявність строкових депозитів дозволяє банку краще управляти своїми активами та пасивами, забезпечуючи відповідність строків зобов'язань та активів, що знижує ризики невідповідності строків. Частка строкових депозитів впливає на здатність банківської установи надавати кредити. Вищі обсяги строкових депозитів забезпечують банкам більше ресурсів для кредитування як фізичних, так і юридичних осіб. Це сприяє економічному розвитку, підтримує економіку країни та стимулює зростання інвестицій у бізнес.
Забезпечення стабільності вкладників	Строкові депозити можуть стати привабливим вибором для клієнтів банку, які прагнуть знайти стабільний та безпечний спосіб збереження своїх вільних грошових коштів у періоди війни або фінансових потрясінь. Однією з ключових переваг строкових депозитів є те, що вони забезпечують вкладникам фіксовану процентну ставку на весь термін депозиту. Це дозволяє вкладникам заздалегідь планувати та розраховувати на отримання гарантованого прибутку. Додатковим стимулом для клієнтів може бути відносно висока процентна ставка на строкові депозити, що робить їх більш привабливими у порівнянні з іншими варіантами зберігання коштів.
Зниження витрат на залучення коштів	Залучення строкових депозитів може бути економічно вигідним для банківської установи з кількох причин. По-перше, банк може пропонувати вищі процентні ставки на строкові депозити порівняно з короткостроковими вкладками, що сприяє зниженню витрат на залучення коштів у довгостроковій перспективі. По-друге, строкові депозити часто супроводжуються меншими вимогами до резервування, що додатково зменшує операційні витрати для банків. Це забезпечує банку можливість більш ефективно використовувати залучені кошти, підвищуючи їхню фінансову стабільність і прибутковість.
Підвищення довіри клієнтів до банківської системи та безпосередньо до даного банку	Пропонування строкових депозитів з привабливими умовами допомагає банку залучати нових клієнтів та підвищувати лояльність існуючих, зміцнюючи таким чином свою позицію на ринку. Збільшення частки строкових депозитів може також підвищити довіру населення до банку. Це пов'язано з тим, що строкові депозити зазвичай асоціюються з вищим рівнем стабільності та безпеки, оскільки вони часто використовуються для довгострокового зберігання коштів. Така ситуація може позитивно вплинути на сприйняття банку як надійної установи та залучити більше вкладників.

Залучення строкових депозитів допоможе АТ «Перший Український Міжнародний Банк» зміцнювати свої фінансові позиції, знизити ризики та ефективніше планувати свою діяльність, що є особливо важливим в умовах нестабільного ринкового середовища.

Враховуючи аналіз депозитних продуктів АТ «Перший Український Міжнародний Банк» та актуальність в сучасних умовах залучення саме строкових депозитів (особливо строкових депозитів для населення зі строком погашення від 93 календарних днів), запропонуємо для даного комерційного банку декілька строкових депозитів, які на нашу думку будуть цікавими для клієнтів даного банку і за рахунок їх банк зможе покращити структуру свого депозитного портфеля. Перелік нових строкових депозитних продуктів, які може запропонувати АТ «Перший Український Міжнародний Банк» своїм клієнтам у 2024 році в умовах війни показаний в таблиці А.2 (додаток А).

АТ «Перший Український Міжнародний Банк» зацікавлений у розширенні обсягів залучених строкових депозитних коштів, що перебувають тимчасово у його розпорядженні для покращення своєї ліквідності, здійснення комерційної діяльності та отримання прибутку. Тому АТ «Перший Український Міжнародний Банк» особливу увагу приділяє формуванню ефективної депозитної політики, за якої було б досягнуто оптимальне поєднання залучених та власних фінансових ресурсів, а також взаємних інтересів як банківської установи, так і її клієнтів.

Висновки

Дослідження формування фінансових ресурсів банків України під час фінансової нестабільності є вкрай актуальним оскільки, в умовах економічної кризи та війни, банки відіграють ключову роль у підтримці стабільності фінансової системи та економіки в цілому. Вони забезпечують необхідний обсяг ліквідності, який підтримує діяльність підприємств та домогосподарств, надаючи кредити і здійснюючи платежі. Аналіз джерел і структур фінансових ресурсів банків дозволяє оцінити їх здатність протистояти кризовим явищам, що в свою чергу сприяє розробці ефективних заходів з управління фінансовими ризиками та стабілізації банківського сектора. Також, у періоди фінансової нестабільності значно зростає важливість правильного та ефективного управління ресурсами банків. Це включає в себе як залучення нових ресурсів, так і оптимізацію використання вже наявних. Дослідження формування фінансових ресурсів дозволяє виявити найбільш надійні та вигідні джерела фінансування, а також визначити оптимальні стратегії залучення та розміщення коштів. Це допомагає банкам не тільки зберігати фінансову стійкість, але й підтримувати кредитну активність, що є критично важливим для економічного зростання та відновлення в умовах кризи.

В першому розділі кваліфікаційної роботи досліджувались питання сутності фінансових ресурсів, їх функції та класифікація.

Провівши дослідження визначення сутності поняття «фінансові ресурси банку» можна зробити висновок, що науково обґрунтованіше розглядати фінансові банківські ресурси – як сукупність грошових та не грошових ресурсів, які є в розпорядженні банківської установи на засадах власності та тимчасового користування (залучені і позичені) і спрямовуються на забезпечення всіх напрямків його діяльності – отримання прибутку, забезпечення ліквідності, розвиток матеріально-технічної бази, зміцнення позицій на грошовому ринку тощо.

Рівень фінансових ресурсів банку може змінюватися під впливом різних

факторів, які умовно можна поділити на внутрішні та зовнішні. Усі ці фактори можуть по-різному впливати на рівень фінансових ресурсів банку, як окремо, так і у сукупності. Ефективне врахування впливу цих факторами на формування фінансових ресурсів дозволяє банку зберігати стабільність та забезпечувати зростання їх навіть в умовах нестабільного фінансового ринку. Також в роботі проведено дослідження різноманітних видів фінансових ресурсів з метою вдосконалення методологічного підходу до їх класифікації.

В другому розділі кваліфікаційної роботи проведений аналіз фінансово-господарської діяльності АТ «Перший Український Міжнародний Банк», проаналізований стан фінансових ресурсів вітчизняної банківської системи та окремо взятого банку та розроблені напрями удосконалення процесу формування фінансових ресурсів АТ «Перший Український Міжнародний Банк».

Фінансовий сектор України протягом 2023 року функціонував у переважно сприятливих макроекономічних умовах, оскільки інфляція швидко сповільнилася, а зростання ВВП значно перевищило очікування. Основу банківської системи становлять фінансові ресурси, збільшення яких підвищує можливості банківських установ задовольняти кредитні потреби суб'єктів господарювання і домогосподарств у додаткових фінансових ресурсах. Приплив коштів клієнтів до банківських установ триває і банки майже не покладаються на інші джерела фондування. Фінансові ресурси банків протягом 2021-2023 років постійно зростали.

Зростання фінансових ресурсів банківської системи спостерігається переважно за рахунок зростання зобов'язань. В той же час власний капітал вітчизняних банків змінювався неоднозначно, так у 2022 році порівняно з 2021 роком зменшився на 15,5%, це пояснюється негативними наслідками початку воєнних дій у 2022 році. Однак вже у 2023 році порівняно з 2022 роком власний капітал банків виріс на 25% і став навіть вищим порівняно з довоєнним 2021 роком.

Протягом всього аналізованого періоду основну частку у загальній сумі

зобов'язань займали кошти клієнтів, які утворюються переважно за допомогою депозитних операцій, тому особливої актуальності набуває формування достатнього обсягу депозитних ресурсів. Не дивлячись на негативні наслідки війни, депозитні ресурси вітчизняних банківських установ постійно зростали і це говорить про те, що фізичні та юридичні особи довіряють банківській системі та продовжують співпрацювати з нею. Також необхідно відмітити, що зростання коштів клієнтів відбувається як за рахунок депозитного портфеля юридичних осіб, так фізичних осіб.

Протягом 2021-2023 років у вітчизняній банківській системі спостерігається постійна тенденція перевищення частки депозитів у національній валюті порівняно з депозитами у іноземній валюті

Більшість банківських установ України у 2023 році мають достатній запас капіталу за результатами оцінки стійкості яку проводив НБУ, а також великий запас міцності банківської системи загалом.

АТ «Перший Український Міжнародний Банк» (ПУМБ) було засновано у листопаді 1991 року. Банківська установа розпочала свою діяльність у квітні 1992 року. Даний банк є універсальним, який вже тридцять два роки працює на вітчизняному фінансовому ринку та обслуговує приватних осіб, великі та середні підприємства, підприємства малого та середнього бізнесу. ПУМБ надає повний спектр банківських послуг. Протягом 2022-2023 років банк не тільки зміг вистояти перед викликами війни, а й продемонстрував стабільне зростання.

У 2023 році не зважаючи на підвищення кредитних ризиків та негативні наслідки війни, АТ «Перший Український Міжнародний Банк» вдалося досягнути високих фінансових результатів за звітний період. У 2022 році спостерігався збиток, однак 2023 рік банк вже закінчив з чистим прибутком, який склав 3,96 млрд грн, що дозволило ПУМБ увійти до ТОП-7 банків України за цим показником.

Підводячи підсумок можна зробити висновок, що результат роботи АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки свідчить про його ефективну діяльність на банківському ринку, а також про стресостійкість та

адаптивність. Насамперед довіра клієнтів до АТ «Перший Український Міжнародний Банк», а також оперативне реагування на негативні виклики зовнішнього середовища та нові потреби клієнтів, забезпечило даному банку лідерські позиції в загальному результаті вітчизняної банківської системи.

Аналіз фінансових ресурсів АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2021-2023 роки показав, що банк ефективно здійснює формування фінансових ресурсів з метою підтримки своєї ліквідності та фінансової стійкості, забезпечення продовження стабільної роботи та максимізації прибутку, за допомогою оптимізації співвідношення власних та запозичених ресурсів банку. У 2023 році банк й надалі нарощував свій капітал завдяки високому прибутку. Тож показники адекватності капіталу всі перевищують нормативні значення, тобто банк має достатній рівень капіталу з урахуванням поточних вимог центрального банку. Залучені фінансові ресурси банку також протягом аналізованого періоду постійно зростали переважно за рахунок коштів клієнтів, а не за рахунок міжбанківських кредитів, що є позитивною тенденцією при формуванні залучених ресурсів банку. Депозитні операції займають найбільшу частку у залучених фінансових ресурсах АТ «Перший Український Міжнародний Банк». Не дивлячись на воєнний стан, під час якого на діяльність даного банку впливало дуже багато негативних факторів, депозити як юридичних осіб, так і фізичних з кожним роком зростали. Але, необхідно зазначити, що серед загальної суми залучених коштів протягом 2021-2023 років найбільшу частку займали саме депозити на вимогу, вони майже в два рази більші ніж сума строкових депозитів. Частка депозитів на вимогу в загальному депозитному портфелі складає 64,12%, а строкових депозитів – 35,88%.

Таким чином, АТ «Перший Український Міжнародний Банк» має таку структуру фінансових ресурсів, яка дозволяє поєднати порівняно достатню надійність та стійкість ресурсної бази з невисокою їх вартістю. Але не дивлячись на це, виникає гостра потреба в трансформації короткострокових ресурсів у довгострокові, оскільки необхідно задовольнити попит на високоліквідні активи.

Тому даному банку бажано переглянути свою депозитну політику і

запропонувати своїм клієнтам такі строкові депозитні продукти щоб фізичні особи перевели гроші з депозитів на вимогу на строкові депозити або відкрили нові строкові депозити. Це для банку буде насамперед вигідно у зв'язку з тим, що з 11 травня 2023 року норматив обов'язкових резервів за депозитами населення зі строком погашення від 93 календарних днів не зміниться й за коштами в національній валюті становитиме 0%, а в іноземній – 10%.

Залучення строкових депозитів допоможе АТ «Перший Український Міжнародний Банк» зміцнювати свої фінансові позиції, знизити ризики та ефективніше планувати свою діяльність, що є особливо важливим в умовах нестабільного ринкового середовища.

Враховуючи аналіз депозитних продуктів АТ «Перший Український Міжнародний Банк» та актуальність в сучасних умовах залучення саме строкових депозитів, в роботі запропоновано для даного комерційного банку перелік строкових депозитів, які на нашу думку будуть цікавими для клієнтів даного банку і за рахунок їх банк зможе покращити структуру свого депозитного портфеля.

АТ «Перший Український Міжнародний Банк» зацікавлений у розширенні обсягів залучених строкових депозитних коштів, що перебувають тимчасово у його розпорядженні для покращення своєї ліквідності, здійснення комерційної діяльності та отримання прибутку. Тому АТ «Перший Український Міжнародний Банк» особливу увагу приділяє формуванню ефективної депозитної політики, за якої було б досягнуто оптимальне поєднання залучених та власних фінансових ресурсів, а також взаємних інтересів як банківської установи, так і її клієнтів.

Список використаних джерел

1. Андрейків Т. Я. Суть та значення фінансових ресурсів банку в забезпеченні його стабільності / Т.Я. Андрейків, П.М. Сенещ, М.М. Сивуляк. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://journals-lute.lviv.ua/journal/20_2017/14.pdf
2. Бойко Д. І. Фінансові ресурси банку: визначення та класифікація / Д.І. Бойко, О.О. Коковіхіна, О.В. Цебенко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2016. – №54. – С. 374-377.
3. Блащук-Дев'яткіна Н. З. Управління власною ресурсною базою АТ АКБ «Львів» / Н.З. Блащук-Дев'яткіна, В.В. Беднарчук // Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics». – 2022. – №34. – С. 6-12.
4. Блащук-Дев'яткіна Н. З. Сучасні тенденції формування ресурсів комерційних банків України / Н.З. Блащук-Дев'яткіна, В.М. Ігнатишина., У.І. Скидан // «Young Scientist». – 2020. – №3 (79). – С.209-213. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/1468/1435>
5. Васильченко З. М. Особливості капіталізації комерційних банків України в сучасних умовах / З.М. Васильченко, Е.В. Демчишина // Науково-практичний збірник. – 2017. – №5. – С. 8-11.
6. Вовчак О. Д. Урахування ризику концентрації у рамках концепції внутрішньої процедури оцінки достатності капіталу банку: методологічний і прикладні аспекти. / О. Д. Вовчак, І.Б. Дмитренко // Вісник Університету банківської справи. – 2020. – № 2 (38). – С. 11-20.
7. Васюренко Л. Ф. Ресурси комерційного банку: теоретичний та прикладний аналіз: монографія. / Л.Ф. Васюренко, І. М. Федосік – Харків: ПП Яковлева, 2016. – 88 с.
8. Галауп Л. О. Теоретико-методологічні засади управління ризиками банківського капіталу / Л.О. Галауп // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2017. – №16. – Ч.1. – С.47-51.

9. Гладких Д. М. Ключові проблеми капіталізації банківської системи України та напрями її зростання. / Д.М. Гладких // Бізнес Інформ. – 2021. – №5. С. 327–333. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.business-inform.net/article/?year=2021&abstract=2021_5_0_327_333
10. Диба М. І. Фінансові ресурси банку: поняття та підходи до їх аналізу [Електронний ресурс] / М.І. Диба, Я.П. Якімлюк // Галузева, міжгалузева та регіональна економіка. Режим доступу: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2b505b81-9019-4465-86f5-abd2a5cd7cf1/content>
11. Дрогоруб І. В. Взаємозв'язок дефініцій «фінансові ресурси банку», «ресурси банку», «ресурсна база банку» / І.В. Дрогоруб // Наукові записки Національного університету «Острозька академія», серія «Економіка». – № 25. – 2017. – С. 104-108.
12. Д'яконова І. І. Науково-методичні підходи до визначення об'єктного поля управління фінансами банку [Електронний ресурс] / І.І. Д'яконова // Ефективна економіка. – 2017. – №9. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5761>
13. Діагностика стабільності банківського сектору 2023: підсумки першого півріччя. // Економічна правда. – 2023. – 30 серпня. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/08/30/703699/>
14. Діденко І. В. Аналітична оцінка індикаторів капіталізації банківської системи та макроекономічної стабільності в Україні. / І. В. Діденко, А. Ю. Єфіменко // Вісник СумДУ. Серія «Економіка». – 2021. – № 2. – С. 118-125.
15. Дроботя Я. А. Управління капіталом комерційного банку / Я. А. Дроботя, М. Ю. Телятник // Економіка та суспільство. – 2021. – №31. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <file:///C:/Users/User/Downloads/67796-649-1-10-20211020-1.pdf>
16. Завальна С. О. Економічна сутність банківських фінансових ресурсів, їх призначення та місце у діяльності банків / О.Д. Завальна, К.Л. Ларіонова // Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика: збірник наукових праць здобувачів вищої освіти і молодих учених.

Хмельницький : ХНУ. 2020. – С.14-16.

17. Звіт про фінансову стабільність, червень 2023 року. Національний банк України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zvit-pro-finansovu-stabilnist-cherven-2023-roku>

18. Звіт про фінансову стабільність. Грудень 2022 року. Національний банк України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zvit-pro-finansovu-stabilnist-gruden-2022-roku>

19. Звіт про фінансову стабільність. Грудень 2023 року. Національний банк України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zvit-pro-finansovu-stabilnist-gruden-2023-roku>

20. Коваленко В. В. Достатність капіталу банків: сучасні виміри та подальші розвідки / В. В. Коваленко // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2022. – № 1-2 (80-81). – С. 77-94.

21. Колодяжна Т. В. Формування банківських ресурсів шляхом покращення умов депозитних послуг / Т.В. Колодяжна, Д.С. Федорова // Приазовський економічний вісник. – 2018. – №6(11). – С. 444-448.

22. Коваль О. А. Управління власним капіталом банку / О.А. Коваль, І.Р. Прищенко // Ефективна економіка. – 2020. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8367>

23. Кочетигова Т. В. Економічна сутність та необхідність формування фінансових ресурсів комерційного банку / Т.В. Кочетигова, Д.О. Пяничук // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – №16. – С. 726-729. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/16-2017/143.pdf>

24. Криклій О. А., Достатність капіталу банку: фактори впливу та зовнішній механізм забезпечення. / О.А. Криклій, А. К. Лор // Ефективна економіка. – 2020. – № 12. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8398>

25. Криховець З. М. Проблеми та шляхи вдосконалення формування фінансових ресурсів банків [Електронний ресурс] / З.М. Криховець, І.В. Кохан //

Економіка та суспільство. – 2022. – №39. Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1344>

26. Ларіонова К. Л. Механізм формування власного капіталу банку / К. Л. Ларіонова, С.В. Безвух // Вісник Хмельницького національного університету. – 2017. – № 6 (Т. 2). – С. 152-159.

27. Ларіонова К. Л. Достатність власного капіталу банків України в 2015–2017 роках: стан, проблеми та шляхи вирішення / К. Л. Ларіонова, С.В. Безвух // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2018. – № 22. – С. 811-818.

28. Магдич С. Час амбіцій. Корпоративний банкір.2023. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://banksrating.com.ua/wp-content/uploads/2023/12/TOP_25_BANKOV_2023.pdf

29. Показники фінансової діяльності банків України. Фінансові результати на 01.01.2024. Наглядова статистика. НБУ [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>

30. Показники фінансової діяльності банків України. Фінансові результати на 01.01.2023. Наглядова статистика. НБУ. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>

31. Показники фінансової діяльності банків України. Фінансові результати на 01.01.2022. Наглядова статистика. НБУ. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>

32. Онищенко Ю. І. Проблеми формування ресурсної бази банків України. / Ю.І. Онищенко, М.О. Коробченко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2018. – №30. Ч. 2. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_30/2/19.pdf

33. НБУ імплементує анонсовану зміну в розрахунку обов'язкових резервів для посилення конкуренції банків за строкові депозити населення. Національний банк України. 27 березня 2023 року. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/nbu-implementuye-anonsovanu-zminu-v-rozrahunku-obovyazkovih-rezerviv-dlya-posilennya-konkurenciyi-bankiv-za-strokovi-depoziti-naselennya>

34. Національний банк з 11 вересня урівнює нормативи обов'язкового резервування банками за коштами юридичних осіб за ознакою строковості. Обов'язкові резерви. Національний банк України. 9 серпня 2023. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-z-11-veresnya-urivnyuye-normativi-obovyazkovogo-rezervuvannya-bankami-za-koshtami-yuridichnih-osib-za-oznakoju-strokovosti>

35. Національний банк посилює вимоги до капіталу банків з 01 січня 2022 року. НБУ. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-posilyuye-vimogi-do-kapitalu-bankiv-z-01-sichnya-2022-roku>

36. Садовчий В. Повернення депозитів. Послуги для фізосіб. ПУМБ. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://banksrating.com.ua/wp-content/uploads/2023/12/TOP_25_BANKOV_2023.pdf

37. Серода Т. Управління фінансовими ресурсами банку / Т. Серода, К. Ларіонова // Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін», 26 жовтня 2023 р. – 2023. – С. 54-57.

38. Фінансова звітність АТ «Перший Український Міжнародний Банк» за 2023 рік. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://about.pumb.ua/content/cmsfile/ua/фінансова_звітність__fuib_23fsu_isa_ukr.pdf?v=638497404704089380

39. Чистий прибуток ПУМБ за 2023 рік склав 3,96 млрд грн. 26 квітня 2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://about.pumb.ua/presscenter/news/item/7166-chistij-pributok-pumb-za-2023-rk-sklav-396-mlrd-gr>

40. Чорна О. Є. Капіталізація банківської системи як механізм підвищення темпів економічного зростання країни/ О. Є. Чорна, А. В. Атаманцева // Європейський вектор економічного розвитку. – 2018. - №1(8). – С. 235-242.

41. Чиж Н. М. Ефективність формування та використання ресурсів комерційних банків України. / Н. М. Чиж, М. І. Дзямучич, О. В. Потьомкіна //

Економічний форум. – 2017. – №2. [Електронний ресурс]. Режим доступу:
http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=ecfor_2017_2_5